

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 16. Peregrè profectus est. Nos liberos permittit Deus, & suum recipiendi fructus ostendit desiderium in eo quod agit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](#)

ante tempus collecti. Multa video opera de se quicquid bona, sed talia esse desinunt, quia non debito collecta sunt tempore, nec manu Deo consecrata. Quot confessiones invalidas? Quot orationes inutiles? Quot communiones instruenda? Cut hoc? Quia illis tempus non concedis prefixum ac requisitum, nec ad peccatorum exomologesum tempus impensis necessarium; variationes virorum excusitas fraudum, & multitudinem inquiras peccatorum, nec vt dignè tanto te preparares sacramento, vel parvam impensis moram, Christi passionis meditationem; nec corpore Christi agnatus, tam beneficij perpendis dignitatem, nec vnum confertas tempus orationi, sed velut quotidianum perfolius pendit, & velox adeo perecurrit rotarum, ut quæ legeris, omnino nescias, res omnis tempus sua qualitatibus confonit: requiritur.

Iul. 1.6. Omni negotio (Iesus est spiritus s.) tempus est, & opportunitas. Verumtamen de his alias diximus.

§. 16. Peregri profectus est. Nos liberos permisit Deus, & suum recipiendi fructus ostendit desiderium in eo quod agit.

E locata agricultoris vinea, spissaque in ea iam constituitur, pater familiæ: et regre profectus cum profectus sit, qui ubique si mper præfens est. Perpetuum enim est ipsi eam infidelibus philosophos, ut ait Ap. stolus, quod: Non longe est ab unoquoque nostrum, in ipso vivimus, mouemur & sumus. Sed his duo designantur. Primum petente quo significet (interpretetur D. Hier.) quod te Deus peficit, tam perfecta ac integræ permittit libertati, ut tunc, qualibet agas, quasi mil e leuis à te diligenter. Atque agas, quasi mil e leuis à te diligenter. Hoc est etenim quod alienum aurata. Deus ab initio constituit hominem, ecce vii can, M. ecce operarium, ut diximus: Et retinet eum in manu consilij suis, &c. ad quod volu isti porrigit manus suam. Ecce quod autem Peregri profectus est. Secundum, quo clarissime ostendit, quod id est diximus. Quod licet principaliter ac primo non necessarium sit, id quod Deus ex sua facie patet in anima tua latum, in caro, ut eam ipse quasi folus operetur, pariter tamen requiriatur, ut quodque facias qua tibi facies, conueniant, animo tam yuero ac integro, quasi Deus ex se nihil operetur: hæc Theologie continet mystria alterius loci ac temporis; illud tantummodo succincte perpendo, quod prudentius no-

tar D. Aug. quod Deus in sacris litteris vocetur. I. I. Adiutor noster: licet enim ut verū non diffite: Curieus mur illud Apolloli de Dc. Qui operatur in verbis & velle, & perficere pro bona voluntate sua, adiutor. Nostra nihilominus fatemur ab ipso requiri & D. Avg. opera & studia: Si enim per se ipsum imples totum In f. s. (vt belagius aiebat) non esset necessarius adiutor. 145. T. 8. Rufus si in ipso tua voluntate nimil ageres (vt dicit Philipp. c. 2. 13). Lutherus. I. non vocatur adiutor: adiutor enim aliquid ag nesciit adiutor. Bene quidem; ecce quid pretendat Deus, fructus, colque tanta mentis concentratæ, ut in iste tempore illos recipiendi, ferros misericordia, coldem relatuos, at erant agnacis tanta impudentia discolori, ut nedium Domini fructus non redderent, sed insuper & alios fustibus contuderent, alios lapidibus praefocarent, alios gladio excedente trucidarent.

Hoc ex laceris habemus litteris, missis à Deo prophetas, & prædicatores, qui suaderent ac finis. Seruulos horarentur, ut Deo debitos redderent missi ad fructus, quorum alios contumelij afficerunt, a recipiendis vulnerauerunt, occiderunt alios, de quibus dos fructus. Apostolus: Lapidati sunt, scotti sunt, in occisione eius magistri, &c. Secundos misit famulos, quo duo de le excilarat. Primum: quam ardenter, & quam suu. pliuntur, certe fructus exoptaret, cum ad eos tot charissimos sibi misseret famulos, viraque exponeret. Et pro ut in D. Marco legimus, nedium illos, sed & plures alios misit, quosdam cadentes, alios vero occidentes. Pluribus patet argumentum quanto Deus vineæ fructuum æstui deficitio, sed illud cæteris malitibus, videtur quod in fructuum communionem indubiam fortunam adduxerit vitam ac sanguinem fidelissimorum sibi servorum, ac a micorum, quibus non habebat sibi chariores. Sic loquaciter introducit Oeas: Quid faciam tibi Oe. 6. 4. Ephraim? Quid faciam tibi Iude? quid vobis faciam? quid mihi superest agendum, ut debetis mihi fructus temporibus suis deferatis? Insuper propter hoc dolamus in prophetis, & occidi eos in verbis suis. Hos tam mei. d. Meos nati prophetas, ut vos sicut lapides dolentes (eratis enim disformes, hispidae) sic Deus ogena ac oris meo calo acutissimo. Dolens in pro. cunctis prophetis meis. Metaphora sumitur ex eo quod egit dicitur. Salomon templum eo magnificatus: in isti enim octoginta millia, qui lapides de fodiuntur, elaborantur, & ad perpendicularum aparent, ut in aedificio templi suo, quique ordine ac loco reponerentur: tale quippe hoc erat opus, ut De lapidibus dolatis atque perfidis erit. 3. Reg. 6. geretur. Hunc sensum denotat lectio Chaldaica: 7.

M. M.

Monsi eos per legationem proprieitarum meorum.
Misit, inquit vates illos mihi fidelissimos, mihi
chariflmos, ut illo ministerio tanta fungerentur
animi contentione, ut voluerim quod in ip-
sa expostulatione morerentur, sicut in sei veri-
tate conseruare: Et occidi eos in verbis oris mei.
Ego, (inquit Deus) occidi illos in eo quod illi
ininxerunt, ut Iacob iis mihi colligerent. Quid hoc
Domine, tune ille qui prophetae occidisti? Non
ne restarari ag, scola seruos ceciderunt? Hanc
illis eadem imposuit D. Stephanus, dum sedi-
tionis illis redarguens ait: Quam prophetarum,
non sunt perficii patres vestri, & occiderunt, &c.
Ego, inquit Deus occidi illos praeceptis meis:
In verbis oris mei.

Act. 7. 52. **V. 43.**

Quis fidelissimum regio: regique Viam
trucidavit? Remisit illum ad exercitum David,
Daud V-
ziam o-
cudit.

mandas. Ioab Viam exponat ubi maximum
imminet periculum ab Ammoni is holibus occi-
sitor: dixerit quispam glatio Viam corruf-
fe aduersariorum. Nec abnus: t multo verius
illum occidit David, qui tale Viam trucidando
praecepit stragema: sic audio Nathan pro-
phetam Davidi Viam necem improparentem.

3. Reg. 12. **V. 2.**

Viam Hertheum percussisti gladio filiorum Ammō.
Tu, qui virum in pectore proculisti, tu qui vi-
rum in aduersarios, & quidem tales excitat-
tu qui virum barbatus occidisti. Ego (inquit
Dominus) qui prophetas occidi seruos mihi fi-
delissimos, in eo quod illis praeceperim, fructus
ab agricolis vinea mea repete, & illi meo
præceptorum in apertum discrimen adduces
sanguinem, præterius enim ueraram, quod fru-
ctuum repetitionem sanguine suo lucreti im-
centi. Tam uili ergone Domine sunt apud te
precio sanguinis, vi aque fidelissimorum seruorum
siccine integrerrimos amicos floccipendis? Haec
pro comperto habebis, quanto teneat fructus um-
desiderio, quo tanto flago, ut in compensatione
fructuum, quasi bene perdutum habeam effu-
sum seruorum amicorumque sanguinem. Quis
non stopeat, dum perpendit tali expeditioni mat-
tere Deum amicos sibi maxime familiates: Et
quod Deo chariores eis illos in apertum, hoc mu-
nere, vita discrimen adducebat: dum eius haec
est voluntas ut vitam ducant laboribus con-
tinuis exercitam, & ruinas afflictam, persecutio-
nibus molestam, dato famulis præcepto, ut in
iniuncto sibi munere, usque ad sanguinis effu-
sionem, mortemque infelix perleuerarentur.
Hieremias seruo ac amico suo integrissimo, & à
matris utero sanctificato, precipit catenas lig-
nas compingat, collo circumdet, ac per totam

circumeat Hierusalem vociferans: Tota die via Vina
fieriatur clamans. Probat autem Lyranus ijs gta-11,
vatum quindecim annos incellule, hoc est à
principio regni Regis Iacobim alio nomine le-
coniæ usque ad quartum annos regis Sædece.
O pondus nimium! quis illud tam perferat
tempore? Deinde uobis si continuus incedat, li-
cet illum pessime multarente putoque immer-
habet faim, sicut ac in modis mercitudinum man-
vi & factum legimus: utrum enim sanctissimum reges
tetrorim recluserint carcere, in pectus de fructu
mercerunt, nihilominus ista Deus, ut peccati
tendis fructibus minimè languescat, donec
vitam ipsam præfundat, ac perdat, cuius in-
nocentissimi sanguinis testis est ipsa ciuitas
Taphnes, seu Taria metropolis Ägypti, in
qua cum eum exiles Iudei prædicantem an-
dissent, ut Decimistrum, & fructus Deo de-
bitos, penitentiam exigentem lapidibus ob-
ruerunt.

Intimus ille Dei amicus, ac suorum particeps
secreorum, cui datum est videre Deum inter
Seraphines summa gloria radiantem, cum re-
gio nobilis esset sternere ornatudo, hoc à Deo
mandata accipit: Vade & solue saccum de luce. **I. 12.**
Ista tuis, & cal cemento tua solle de pedibus. **II. 13.**
fecit sic uadens nudus & disalatus, **III. 14.** Tragico **IV. 15.**
illo lehemate Hierusalem et ambulans, deinde **V. 16.**
ferventissimè insisteret prædicationi, miras in-
tentare grauissima seruitutis, ab hoc autem in-
iuncto sibi munere non destitit semper conuictu-
anii, donec intente impijissimo rege Manasse **VI. 17.**
medius in duas partes horrenda morte sera-
caretur. Quid Ezechiel commemoem, quo
Deus fami iatissime uteratur? cui hoc inungit, **7.**
vt semel tre entis nonaginta diebus in luce **8.**
requiesceret similem immotus: & iterum qua-
draginta diebus super dexteris latius, utque his fructu-
similibus Iunis omnino tædiosis se populo **9.**
offerre fructus postulans, donec inter eorum
manus expiraret: capti in enim pedis iudeo-
mitorum equorum alligari ad ijs crudeli ne-
ce discerendum. Eodem modo da etur nobis
campus per alios discurrendi. Prophetas, on-
nes Deo chariflmos, quos ab eo directos ut fru-
ctus exigerent serui nequissimi cedarent,
contumelij affecerunt, occiderunt. Hinc lo-
cale clarissimum quo fructuum flagra deside-
rio, quanti illos habeat, cum ad eos collig-
gendas, vilipendere vitam an fanguinem vi-
corum Prophetarum, amicorumque non du-
bitavit.

Danidi sienti aquam de cisterna Bethlehe-

ticæ

tres viri fidelissimi ut Domini satis facerent defidio mediae hostium perfugrunt pharangis, haustrisque in vase aquam regi bibendam obvulerunt. Figit pedem David attulit exclarus. O aquam, non aquam sed sanguinem, quia proprium munitum pericolo sanguinis tres milii mili es ebari ambi demerit absum tamquam proprie aquam indecens ut lupus si nequaquam. Deo est illa dedicanda. Non sanguinem hominum istorum qui proficiuntur. & animarum periculum bibam, laetitia capitulo confundam Dicitur. Libauit eam Domino. In illa stetit a expeditudine acutione nec sanguinem nec vitam profuderunt, tantum eo tamen solum intuitu quod vitam in certanum Domino & ceterant alcam in aquam ilam David tanco libaverit. loco posuit, ut soli Deo libanda non esse indicaretur. O quanto faecundus est quem referat anima fructus cum ad illum extendetum per eum quod sanguinem vitamque charissimorum sibi militum in discrimen adducat, quinquo & te ipsa sanguinem iundunt vitamque perdere sibi charissimam. Disce & Chistiane, quanti sunt fructus illi pretij. Seruos suos & intimos amicos, vult Deus illis colligendis infundare. Sic se res habet, si tem penitus insperatus, quorunque haberet, hunc impedit labore, qui illis inibingit ut vitam perdant, quibus facultas est illa perderendi. Hic munus seruo suo Angelos suos destinat Archangelos, quos creat ministris petendit fructibus apertissimos: Omnes sunt administratori spiritus, &c. Huic operi iniungitur Dei propheta, & Apostoli, Martires, Doctores omnes vita dies impenderunt, ac tandem sanguinem vitamque hoc in munere Deo consecravunt. Evidenter iuris probat pater famulis, qua tenetur fructuum voluntate cum tot tantisque delegarat ministros eosque sibi vicinos, qui fructum repetentes, iacturam vita subierunt.

§. 17. Misit alios. Magnam suam Deus ostendit misericordiam, qui tot mittat famulos, ac tandem unicum filium.

Misericordiae deinde Dominus ac divinitatis clemencia clarissimum dedit argumentum, qui priores ministros famulos, & his ab ingratis occisis, non illico consilium initum sumendi vindictam, instanter peccatum defacti egis, at his & aliis superaddit, & alios numeru plures. At vilissimi securae, si priores uigilis affecere conuicti nec secundo missis peccatores pepercérunt, ut enim primum suum aduer-

Hieron. Bap. de Lanuza Tom. II.

tunt facinus abire impunitum, in alterum facinus audaciores proterverunt. En tibi comp. eum Spiritus S. vaticinum: Quis non proferuerit I. contramalos sicutenias, absque ullo timore si i Impunitum pergitam mala. O nigratos, quibus tas mater Dei benignitas ac patientia, gratioribus dedit audacie, audam sceleribus. Et quicque illa est, qua illa. Eccles. 8. 11. mixus tot annis pecato lordebus in latres & obduratus. Multa praeterea anno a te commissa nos celera, nec quicquam tibi mali accidit. Sed doluisse, o vero in duplo maiora ait dax corruisti: inter eos merito censendus, cuncta quos excedente tens Apollonus celos, bret autem. (a) Tomus Ignorans, quod benignus Dei ad panitem tam te ad. los cielos aucti: Secundum autem durestum tuum, & impotere con las nitiones cor tue sceleras subi: tam &c. Et illa ei manus. Deo Isaiae protella iosephus Dei velut sigillat bo. Rom. 2. 4. mutata: Inquit, si Domine gentes, inuidi, illi gentes, Igitur, 15. numquid glorificatus es? O Domine, yates praeceps tibi non proferere: nam bona sit pietatemque, cellula, quod tot ponit in ix dies, tot lachrimis annos induisti elemos peccatori: Numquid glorificatus es? Numquid inde prodigi, ut impudenter frumenta laxarent iniuris, tibiique in faciem male diceren: de quibus Deo dante, manu. Qui nimo & ipse Solomon hoc vejo venus confirmat: Hoc est pessimum inter omnia que sub celo Ecc. 9. 3. san: quia easque cunctis evenerunt: vnde & corda sicut hominum implentur malitia, & contemptu in vita sua. Haec lumen a peccatoru perturbata, ut ex quo vita morumque autam lumere debuissent coheredionis, ex eo seddantur in malitia & obdurate, & nequiores. Hoc si perreddo & i. os licet omnes famulos durius exceptant, immo fructu rintantia nihilominus fertur paternas vindemia percipiendae voluntate, ut vincit filii bonorumque omnium ex alio hereditate. Viram oppignorate non dubitabit.

Habes D. Mar. aperte hoc declarantem. Adhuc Mar. 12. 6. ergo, & unum habent filium charissimum i. s. i. il. lum dicens sororiam verebimus filium meum. Heu Domine facine dubia exponit fortuna & tale vitam, & talen filium! Aut ion potius timueris, ne refractaria illa peruersaque gens excusa omni humanitate, nec filium licet tibi charissimum vereatur: Aut non illos pudet nullus, nulla modestia deterret, quin & priores occiderint, & in eo tempore perimales secundos quoque famulos crudeliter intertemerint? O flagrantissima Dei desideria: quibus bonorum operum appetit: prouentum? Vadar filius, quod si occiderint, tunc primum, quam syncreti fructus expecterim, cunctis erit exploratus, cu pro illis filiis

T. t. mei